

**Основна школа „ВАСА ПЕЛАГИЋ“
Лесковац**

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
основног образовања и васпитања
за период од 2018. до 2022. године

1. САДРЖАЈ

1. САДРЖАЈ	2
2. УВОД.....	4
2.1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	4
2.2. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	6
3. О ШКОЛИ.....	8
3.1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ	8
3.2. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ И ПРОСТОРНИ УСЛОВИ РАДА ШКОЛЕ	8
3.3. ЗДРАВСТВЕНО-ХИГИЈЕНСКИ УСЛОВИ	8
3.4. БЕЗБЕДНОСТ ШКОЛЕ	9
3.5. МИСИЈА НАШЕ ШКОЛЕ	9
3.6. ВИЗИЈА НАШЕ ШКОЛЕ	9
4. НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	9
4.1. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД.....	9
4.2. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД.....	9
4.3. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД.....	10
4.4. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	10
4.5. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД.....	10
4.6. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД.....	10
4.7. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД.....	10
4.8. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ОСМИ РАЗРЕД.....	10
5. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	11
6. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ.....	13
7. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА	14
8. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ	20
9. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	25
10. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	27
11. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	28
12. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ.....	30
13. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	31
14. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	37
15. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	39
16. ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА	44
17. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ МАРКЕТИНГА	46

17.1. ІНТЕРНІ МАРКЕТИНГ	46
17.2. ЕКСТЕРНІ МАРКЕТИНГ	46

2. УВОД

2.1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм ОШ „Васа Пелагић“ у Лесковцу за период од 2018. до 2022. године сачињен је у складу са следећим прописима:

Закони

- Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 88/2017 и 27/2018 – др. закони);
- Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 55/2013 и 101/2017);
- Закон о условима за обављање психолошке делатности („Службени гласник РС”, бр. 25/1996 и 101/2005 – др. закони).

Подзаконски акти (правилници)

- Правилник о календару образовно-васпитног рада основне школе за школску 2017/18. годину („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 6/2017);
- Правилник о изменама правилника о наставном плану и програму основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 15/2006, 2/2008);
- Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 10/2004, 20/2004, 1/2005, 3/2006, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011, 7/2011, 1/2013, 4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016, 6/2017 и 12/2018);
- Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 1/2005, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011 – др. правилник, 7/2011 – др. правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 6/2017 и 12/2018);
- Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 3/2006, 15/2006, 2/2008, 3/2011 – др. правилник, 7/2011 – др. правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 7/2017 и 12/2018);
- Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за 5. разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 6/2007, 2/2010, 7/2010 – др. правилник, 3/2011 – др. правилник, 1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017, 12/2018, 15/2018-др. правилник)
- Правилник о наставном програму за 6. разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2008, 3/2011 – др. правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018, 12/2018);
- Правилник о наставном програму за 7. разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 6/2009, 3/2011 – др. правилник, 8/2013 и 11/2016);
- Правилник о наставном програму за 8. разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 2/2010, 3/2011 – др. правилник, 8/2013, 5/2014, 11/2016 и 7/2017);
- Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и

васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“ бр. 10/2017, 12/2018 и 15/2018)

- Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“ бр. 15/2018)
- Правилници о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање („Службени гласник РС“, бр. 5/2001, 10/2003, 20/2004, 2/2005, 15/2005, 7/2007, 6/2008);
- Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2001, 23/2004, 9/2005);
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 67/2013);
- Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 45/2018);
- Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање изборних програма образовно-васпитног рада у основним школама („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 27/1987);
- Правилник о нормативима школског простора, опреме и наставних средстава за основну школу („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 4/1990);
- Правилник о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог борава („Службени гласник РС“, бр. 77/2014);
- Правилник о дипломама за изузетан успех ученика у основној школи („Службени гласник РС“, бр. 37/1993 и 42/1993);
- Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету и ученику („Службени гласник РС“, бр. 63/2010);
- Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника („Службени гласник РС“, бр. 22/2005, 51/2008, 88/2015, 105/2015 и 48/2016);
- Правилник о степену и врсти образовања наставника и стручних сарадника у основној школи („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 11/2012, 15/2013, 2/2016, 10/2016, 11/2016, 2/2017 и 3/2017)
- Правилник о степену и врсти образовања наставника који изводе образовно-васпитни рад из изборних предмета у основној школи („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 11/2012, 15/2013, 10/2016, 11/2016 и 2/2017)
- Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, васпитача и стручних сарадника („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 2/1992 и 2/2000);
- Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника („Просветни гласник“, бр. 5/2012);
- Правилник о изради и коришћењу психолошких мерних инструмената („Службени гласник РС“, бр. 11/1988);
- Правилник о сталном стручном усавршавању наставника, васпитача и стручних сарадника („Службени гласник РС“, бр. 81/2017);
- Правилник о општим основама школског програма („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2004);
- Правилник о општим стандардима постигнућа - образовни стандарди за крај обавезног образовања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2010);

- Правилник о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 7/2010);
- Правилник о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 1/2011, 1/2012, 1/2014, 12/2014 и 2/2018);
- Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“, бр. 30/2010);
- Правилник о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа у основној школи („Службени гласник РС“, бр. 66/2018);
- Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2011);
- Правилник о стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 38/2013);
- Правилник о стручно-педагошком надзору („Службени гласник РС“, бр. 34/2012);
- Правилник о стандардима квалитета рада образовно-васпитних установа („Службени гласник РС“, бр. 7/2011 и 68/2012);
- Правилник о вредновању квалитета рада установа („Службени гласник РС“, бр. 9/2012);
- Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 76/2010).

2.2. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Сврха овог Школског програма је:

- Омогућавање квалитетног образовања и васпитања које обезбеђује стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложеном друштву;
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно учешће у економском, друштвеном и културном животу и доприноси демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви Школског програма су:

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- Подстицање и развој физичких и здравствених способности ученика;
- Оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- Оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- Развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе као и традиције и културе националних мањина;
- Омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- Развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- Усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- Уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- Развијање радозналости код ученика и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу ученицима и спречавање која нарушавају остваривање права на различитост;
- Развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- Развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

Циљ Школског програма јесте да омогући учитељима, наставницима и професорима, базичне професионалне ослоње у планирању, реализацији и евалуацији целокупног школског живота од првог до осмог разреда обавезног образовања, како би на најоптималнији начин кроз процес наставе остварили опште и посебне образовне стандарде.

Полазећи од члана 28. Закона о основном образовању и васпитању, Школски програм је утемељен на начелима:

- Усмерености на процесе и исходе учења;
- Заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- Уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- Хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- Поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- Заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- Уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- Развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- Коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- Уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

3. О ШКОЛИ

3.1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

Назив школе	ОШ „Васа Пелагић“
Адреса	Васе Пелагића 5, Лесковац
Контакт подаци школе:	
Телефон/факс	016/3436-280; 016/3436-281
Званични мејл школе	osvasa@vasapelagic.edu.rs
Сајт школе	www.vasapelagic.edu.rs
Датум прославе Дана школе	26. новембар

3.2. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ И ПРОСТОРНИ УСЛОВИ РАДА ШКОЛЕ

ОШ „Васа Пелагић“ организована је као установа основног образовања и васпитања и у свом саставу нема издвојених одељења. Целокупан школски простор (укључујући и фискултурну салу) смештен је у једном функционалном и наменском објекту, површине 3740км². Поред одговарајућег простора, школа има и пространо двориште са спортским тереном.

Назив просторије	Број	Површина (у m ²)
Учионице	18	1320
Кабинети	5	120
Библиотека са читаоницом	1	71
Фискултурна сала	1	300
Кухиња са трпезаријом	1	94
Наставничка зборница	1	53
Канцеларије	4	80
Радионице	2	108

У кабинету за информатику и рачунарство умрежено је 15 рачунара.

Уз фискултурну салу постоје и пратеће просторије: 2 свлачионице, припремна просторија за наставнике и тоалет са просторијом за прање руку.

3.3. ЗДРАВСТВЕНО-ХИГИЈЕНСКИ УСЛОВИ

Школа је лоцирана у ширем центру града. Загађеност ваздуха изражена је посебно током зиме због дима и отровних гасова. Често се дешава да суседи избацују разне врсте смећа преко оgrade у школско двориште. Такође, здравствено-хигијенски и функционални услови у школи угрожени су и због обележеног паркинг простора уз саму ограду школе. Самим тим, еколошки услови у којима се школа налази нису идеални. Посебан проблем представља окупљање младих из нашег града у школском дворишту увече и током читаве ноћи, нарочито током викенда, пошто иза себе остављају велику количину отпада. И поред свега, улажу се велики напори да се путем

разних радионица, трибина и предавања утиче на свест ученика о значају здравог начина живота и одржавања личне и посторне хигијене. Врши се редовна дезинфекција, дезинсекција и дератизација школе и редовно се набављају средства за хигијену и дезинфекцију.

3.4. БЕЗБЕДНОСТ ШКОЛЕ

Положај школе представља услове који нису најповољнији за безбедност ученика. Око ње је постављена ограда с капијама, које су углавном отворене. Школско двориште и спортски терени су осветљени, што доприноси повећању безбедности и осећаја сигурности ученика и запослених. Највећи проблем јесте одвијање саобраћаја у непосредној близини школе, укључујући и обележавање паркинг простора уз сам тротоар поред школе, непостојање лежећих полицајаца, као и то што школа нема све време свог школског полицајца, већ га дели са другом школом. Сигнализација око школе је побољшана јасним обележјима да је у близини школа, као и постављањем ограде око тротоара поред школе. У циљу безбедности ученика и запослених, у школи се организује дежурство наставника, помоћних радника, као и ученика 7. и 8. разреда.

3.5. МИСИЈА НАШЕ ШКОЛЕ

Васпитно-образовна и културна установа која прати и уважава потребе, креативност, успехе и међусобне различитости ученика и наставника, која је усмерена ка сталном професионалном напредовању и осавремењивању наставе, која представља топлу и пријатну средину за рад, која је увек отворена за сарадњу са родитељима, другим културно-образовним установама и локалном заједницом.

3.6. ВИЗИЈА НАШЕ ШКОЛЕ

Желимо да наша школа постане препознатљива као културни центар и место где ће између ученика и свих запослених владати бољи међуљудски односи, где ће сви тежити личном развоју, где ће хигијена и материјално-технички услови (ресурси) задовољити потребе једне савремене школе и где ће индивидуализација наставе бити на одговарајућем нивоу да задовољи потребе свих ученика и наставника.

4. НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

Наставни процес одвија се на српском језику.

4.1. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

- Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“ бр. 10/2017, 12/2018 и 15/2018)

4.2. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

- Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 10/2004, 20/2004, 1/2005, 3/2006, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011, 7/2011, 1/2013, 4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016, 6/2017 и 12/2018)

4.3. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

- Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 1/2005, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011 – др. правилник, 7/2011 – др. правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 6/2017 и 12/2018)

4.4. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

- Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 3/2006, 15/2006, 2/2008, 3/2011 – др. правилник, 7/2011 – др. правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 7/2017 и 12/2018)

4.5. ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

- Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“ бр. 15/2018)

4.6. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

- Правилник о наставном програму за 6. разред основног образовања и васпитања, („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2008, 3/2011 – др. правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018, 12/2018)

4.7. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

- Правилник о наставном програму за 7. разред основног образовања и васпитања, („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 6/2009, 3/2011 – др. правилник, 8/2013 и 11/2016)

4.8. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ОСМИ РАЗРЕД

- Правилник о наставном програму за 8. разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник“, бр. 2/2010, 3/2011 – др. правилник, 8/2013, 5/2014, 11/2016 и 7/2017)

5. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Садржаји програма	Време реализације	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
Обележавање почетка школске године – пријем првака	август - септембар	Учествовање у приредби	-одабир ученика и пригодних текстова - организо-вање -координи-рање	тимски рад	-пружање подршке ученицима и родитељима -добродошлица
Обележавање Дечје недеље	октобар	Учествовање у конкурсима, изложбама, јавном часу цртања, маскенбалу	-координи-рање -усмеравање активности	тимски рад	-развијање хуманих осећања
Обележавање Дана града	октобар	Учешће у конкурсима, изложбама	-координи-рање -усмеравање активности ученика	рад у групама тимски рад	-указивање на значај годишњице -сарадња са локалном заједницом
Обележавање Дана Школе	новембар	Приредба у холу школе	-припремање -усмеравање активности - презентовање садржаја	тимски рад	-неговање поштовања према лику и делу Васе Пелагића
Обележавање државних празника који се славе (11.новембар, 27.јануар, 15.фебруар, 22.април, 9.мај, 28.јун)	прво и друго полуго-диште	Прављење паноа, организовање изложби, писање реферата	-задуживање ученика -усмеравање активности - презентовање садржаја	рад у групама тимски рад демонстративни истражи-вачки	-указивање на значај културних и националних вредности
Обележавање школске славе – Светог Саве	јануар	Припрема и извођење приредбе, учешће на ликовном и литерарном конкурс, израда паноа	-израда сценарија за приредбу - одабир ликовних и литерарних радова за јавну	тимски рад	-указивање на значај и дело Светог Саве -обележавање школске славе

			публикацију		
Обележавање 8. марта	март	Припрема честитки, изложба радова, организовање приредбе	- координисање -усмеравање активности ученика	тимски рад истражи- вачки	-указивање на историјски значај и вредност мајке као ослонца породице
У сусрет пролећу	март	Прављење паноа, организовање изложби, писање песама	задуживање ученика -усмеравање активности - презентовање садржаја	рад у групама тимски рад демонстра- тивни истражи- вачки	- развој креативности - сарадња и неговање тимског духа
Обележавање Васкрса	април	Украшавање, фарбање васкршњих јаја, цртање, сликање, вајање, изложба	-усмеравање активности ученика	тимски рад	-очување традиције -развијање креативности
Посете позоришту, музеју, архиву, галерији	прво и друго полуго- диште	Посете ученика, презентовање	- координисање	тимски рад	-развијање естетских и културних вредности -стицање знања

6. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Садржаји програма	Време реализације	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
-спортске игре -школски полигон -између две ватре -мали фудбал -стони тенис -крос (I -IV)	-Октобар -Мај	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-анализирање -поређење -показивање -објашњавање -суђење	-спортска такмичења и турнири према полу и узрасту	Правилан развој,практиковање здравог начина живота,развој свести о важности сопственог здравља и безбедности , потреба неговања и развоја физичких способности, превенција насиља,наркоманије и малолетничке деликвенције
-спортске игре -школски полигон -између две ватре -мали фудбал -кошарка -одбојка -стони тенис -крос (V -VIII)	-Октобар -Мај	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-анализирање -поређење -показивање -објашњавање -суђење	спортска такмичења и турнири према полу и узрасту	Правилан развој,практиковање здравог начина живота,развој свести о важности сопственог здравља и безбедности , потреба неговања и развоја физичких способности, превенција насиља,наркоманије и малолетничке деликвенције

7. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Доношењем Закона о ратификацији Конвенције Уједињених нација о правима детета, Законом о основама система образовања и васпитања, Националним планом акције за децу наша земља се обавезала да предузме мере за спречавање насиља у породици, институцијама и широј друштвеној средини и обезбеди заштиту детета. Ради реализације овог циља израђен је посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.

Насиље је сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце/ученика.

Циљеви програма:

- Стварање и неговањеклиме прихватања, толеранције и уважавања
- Подизање нивоа свети и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања
- Дефинисање поступака и процедура за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља
- Информисање свих укључених у рад школе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља
- Спровођење поступака реаговања у ситуацијама насиља
- Успостављање система ефикасне заштите
- Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља
- Саветодавни рад са ученицима са циљем ублажавања последица насиља

Задаци:

- Организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање конфликта
- Едукација о проблемима насиља
- Израда програма за заштиту деце од насиља
- Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља
- Подршка деци која трпе насиље
- Рад са децом која врше насиље
- Комуникација са надлежним службама

Стручни тим програма за заштиту ученика од насиља сачињено је од следећих чланова:

Александар Цинцар-Јанковић директор школе
Павлина Михајловић педагог школе
Сузана Станковић-Илић.....психолог школе
Данијела Влаховић, руководилац Одељењског већа 8. разреда
Мирослав Каранфиловић, руководилац Одељењског већа 7. разреда
Рената Марковић, руководилац Одељењског већа 6. разреда
Бранислава Здравковић, руководилац Одељењског већа 5. разреда
Драгана Николић, руководилац Одељењског већа 4. разреда
Мирослава Радовић, руководилац Одељењског већа 3. разреда

Весна Стаменковић, руководилац Одељењског већа 2. разреда
Љубиша Илић, руководилац Одељењског већа 1. разреда

Садржај програма:

1. Формирање Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављање и занемаривање
2. Израда акционог плана
3. Информисање и упознавање јавног мњења школе са појмовима злостављања, занемаривања и злоупотребе
4. Усвајање знања и практичних вештина везаних за заштиту од насиља
5. Анализа, сумирање и презентација рада тима и осмишљавање програма за наредну годину

Циљеви	Очекивани резултати	Индикатори
ОПШТИ ЦИЉ: Остварење и развој безбедног и подстицајног окружења у образовно-васпитним установама чиме се остварује право сваког детета да буде заштићено од свих облика насиља.	Сарадња школе са надлежним службама система образовања и других релевантних институција у локалној заједници, реализација оперативних планова за заштиту деце и креирање безбедног и подстицајног окружења за њихов развој	- Број запостављене и занемарене деце која добијају адекватну и ефикасну заштиту и подршку од стране надлежних служби и институција, - Број и профил стручњака који су укључени у образовне програме и превенцију и заштиту деце од злостављања и занемаривања, - Број деце обухваћене различитим програмима заштите од насиља, - Врста и квалитет (задовољство деце квалитетом и врстом) превентивних ваннаставних активности, - Број и територијални распоред успостављених мултиресорских локалних тимова (СЗМ-спољашње заштитне мреже) за заштиту деце од злостављања и занемаривања, - Број и територијални распоред успостављених специјализованих интерсекторских тимова (укључујући образовање) за заштиту деце и подршку породици, у оквиру великих здравствених центара.

Ниво	Активности	Индикатори	Одговорна инст.	Инст. које учест.	Време
Специфични циљ 1. Ангажовање постојећих ресурса у образовно-васпитној установи за стварање безбедног и подстицајног окружења	<i>1.1.1. Примена-увођење у праксу Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама (ПП)</i>	- Школа има израђен Програм заштите деце од насиља, - На нивоу установе формиран Тим за заштиту ученика од насиља	образовно-васпитна установа	МП, ЈЗ	септембар 2018 јун 2019, континуирано
1.1. Ниво установе	<i>1.1.2. Обезбеђење простора у коме бораве деца/ученици унутар васпитно-образовне установе и њеном непосредном окружењу</i> - Унапређивање нивоа безбедности физичке средине (стазе, прилази, дворишта, сала за физичко, спортски терени, осветљење, видео надзор) - Смањивање познатих и потенцијалних ризика (маркирање обезбеђења ризичних периода у години, у дану, периодично, различитим активностима са повећаним ризиком – екскурзије, турнири, такмичења, матуре, празници)	- Маркирана и обезбеђена ризична места у оквиру зграде и дворишта и ризични периоди: - Прилази школском дворишту и доњи део дворишта - Ризична места покривена видео надзором Периоди: - Завршетак наставе у току дана, крај 1. и 2. полугодишта и зимски период, када је предвиђено појачано дежурство у ризичним периодима, сарадња са МУП-ом	образовно-васпитна установа	МУП, ЈЗ	континуирано током године

	<i>1.1.3. Организовање обуке:</i> - <i>деце</i> за препознавање, реаговање и пријављивање у ситуацијама насиља, - <i>запослених</i> за превентивне активности и реаговање на насиље у кризним ситуацијама - <i>родитеља</i> за права детета и реаговање у ситуацијама насиља.	<u>За децу:</u> - Кроз часове ОС биће реализоване 4 теме у вези са заштитом деце од насиља, - Кроз часове ГВ биће реализоване радионице у вези са насиљем, - Обавештавање ученика о активностима Тима. <u>За запослене:</u> - Едукација чланова наставничког већа од стране Тима. - Обука у развијању вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља. <u>За родитеље:</u> - Упознавање родитеља на родитељским састанцима о правилима понашања запослених, ученика и родитеља. - Укључивање представника Савета родитеља у рад Тима.	образовно-васпитна установа	Савет родитеља, МП	континуирано током школске године
	<i>1.1.4 Доношење школских правила уз партиципацију свих актера</i> - У свим ОЗ на нивоу школе - Јавна промоција школских правила	- Правилник о Понашању ученика, запослених и родитеља - Постављање огласне табле у холу школе са истакнутим правилима понашања - Ученике, наставнике и родитеље упознати са последицама кршења правила. Понашање на часовима ОС, родитељском састанку, Наставничком већу.	образовно-васпитна установа	ЛЗ	континуирано током школске године

	<i>1.1.5. Измене и допуне школских докумената, Правилника</i> - Измене и допуне Правилника о безбедности, Правилника о васпитно-дисциплинским мерама, Правилника о понашању	- Веће ангажовање свих запослених - Проширивање Тима новим члановима (родитељи и ученици) - Организовање литерарног и ликовног конкурса на тему заштите деце до насиља - Хуманитарне акције - Обележавање дана толеранције, пријатељства.	образовно-васпитна установа	МП	континуирано током школске године
	<i>1.1.6. Обезбеђивање партиципације ученика у превенцији насиља</i> - Формирање Тима ученика за заштиту и вршњачку подршку -Сарадња са Ђачким парламентом	- Формирати Тим ученика од 5 чланова који ће учествовати у раду Тима - у сарадњи са Ђачким парламентом поставити кутије за жалбе ученика на видном месту	образовно-васпитна установа		континуирано током школске године
Специфични циљ 1. Ангажовање постојећих ресурса у васпитно-образовним установама за стварање безбедног и подстицајног окружења 1.2. Локални ниво	<i>1.2.1. Координација, подршка и праћење рада СЗМ на заштити деце</i>	- Представници центра за социјални рад, МУП, локална самоуправа и Домови здравља укључени у СЗМ школе. - Представници ПУ држе часове за ученике 4. и 6. разред	локална заједница	МУП, МП, МРСП,	

Специфични циљ 2. Укључивање различитих ученика у превенцију и заштиту деце кроз наставне и ваннаставне активности 2.1. Ниво установе	2.1.1. <i>Организовање заједничке акције у школи за промоцију установе као безбедног места и унутрашње заштитне мреже.</i> 2.1.2. <i>Увођење садржаја и метода рада за развој подстицајне и безбедне средине кроз наставне и ваннаставне активности</i> - Организовање ваннаставних културних јавних активности	- Организовање предавања (трибине) за ученике и наставнике на тему Дечја права и заштита деце - Активности посвећене заштити деце на нивоу одељења (предавања, радионице, посете биоскопу, позоришту)	образовно-васпитна установа	локална заједница, ЛЗ, ШУ	школека 2018/2019.
Специфични циљ 2. Укључивање различитих ученика образовно-васпитног процеса у превенцију и заштиту деце кроз наставне и ваннаставне активности	2.2.1. <i>Успостављање система за развој капацитета образовно-васпитних установа за израђу безбедног окружења континуираном обуком:</i> - <i>запослених</i> за реаговање у кризним ситуацијама - <i>родитеља</i> за права и за реаговање у ситуацијама насиља - <i>деце</i> за препознавање, реаговање и пријављивање у ситуацијама насиља - <i>педагошко-психолошке службе</i> за рано откривање деце са поремећајем у пронашању и превентивни и колективни рад и подршку деци и породицама	- Организовање обуке за децу, родитеље, наставно и друго особље у образовно-васпитној установи	образовно-васпитна установа	Савет родитеља	школека 2018/2019.

8. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

7. РАЗРЕД

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Самоспознаја	3	Попуњавају упитнике, коментаришу, дају предлоге, учествују у групном раду, попуњавају портфолио, израђују плакат, цртају.	Примењује упитнике, слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом, анализира и подстиче.	Радионице, групни рад, демонстрација, индивидуални рад, рад у паровима.	Освешћивање личних афинитетаи капацитета ученикау оквиру стицања реалне слике о себи. Ученици треба да препознају да је самоспознаја важан предуслов за процес одлучивања о избору занимања како би могли да упореде свој профил личности са профилом занимања.
Информације о занимањима	3	Попуњавају упитнике, коментаришу, дају предлоге, учествују у групном раду, попуњавају портфолио, израђују плакат, цртају, истражују.	Примењује упитнике, слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом, анализира и подстиче.	Радионице, групни рад, демонстрација, индивидуални рад, рад у паровима.	Ученици се оспособљавају за информисање о свету занимања и добијају информације о могућностима школовања, што им омогућава да стекну нове увиде о односу личних компетенција и захтева занимања. Ученици се оспособљавају да самостално прикупљају

					информације са интернета и других извора.
Могућности школовања	2	Попуњавају упитнике, коментаришу, дају предлоге, учествују у групном раду, попуњавају портфолио, израђују плакат, цртају, истражују.	Примењује упитнике, слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом, анализира и подстиче.	Радионице, групни рад, демонстрација, индивидуални рад, рад у паровима.	Стицање знања о мрежи школа и образовним профилима, оспособљавање за самостално прикупљање информација о могућностима школовања и каријере, да у складу са сопственим интересовањима стекну преглед изабраних школ и доведу их у везу са сопственим интересовањима и могућностима.
Сусрети са светом занимања – реални сусрети	3	Упознају се са светом занимања са образовним профилима средњих школа кроз посете институцијама и средњим школама.	Договара, организује, реализује реалне сусрете, информише ученике.	Посете и испробавање активности одређених занимања.	Упознавање са светом рада и опробавање ученика у реалним ситуацијама у свету рада из области школског образовања, институција релевантних за занимања и манифестација; да упознају саветодавне установе за помоћ у избору занимања.
Доношење прелиминарне одлуке о избору занимања	1	Разговарају, дискутују, коментаришу, анализирају	Слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом, анализира и	Радионице, групни рад, демонстрација, индивидуални рад, рад у паровима.	Оспособљавање ученика за доношење прелиминарне одлуке о будућем занимању на

			подстиче.		основу спознаје о сопственим интересовањима и способностима и оријентације добијене информисањем о могућностима школовања и путевима каријере. Оснаживање за самосталан избор занимања.
--	--	--	-----------	--	---

8. РАЗРЕД

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Самоспознаја	5	Попуњавају упитнике, коментаришу, дају предлоге, учествују у групном раду, попуњавају портфолио, израђују плакат, цртају.	Примењује упитнике, слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом, анализира и подстиче.	Радионице, групни рад, демонстрација, индивидуални рад, рад у паровима.	Освешћивање личних афинитетаи капацитета ученика у оквиру стицања реалне слике о себи. Ученици треба да препознају да је самоспознаја важан предуслов за процес одлучивања о избору занимања како би могли да упореде свој профил личности са профилом занимања.
Информације о занимањима	5	Попуњавају упитнике, коментаришу, дају предлоге, учествују у групном раду, попуњавају портфолио,	Примењује упитнике, слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом,	Радионице, групни рад, демонстрација, индивидуални рад, рад у паровима.	Ученици се оспособљавају за информисање о свету занимања и добијају информације о могућностима

		израђују плакат, цртају, истражују.	анализира и подстиче.		школовања, што им омогућава да стекну нове увиде о односу личних компетенција и захтева занимања. Ученици се оспособљавају да самостално прикупљају информације са интернета и других извора.
Могућности школовања	3	Попуњавају упитнике, коментаришу, дају предлоге, учествују у групном раду, попуњавају портфолио, израђују плакат, цртају, истражују.	Примењује упитнике, слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом, анализира и подстиче.	Радионице, групни рад, демонстрација, индивидуални рад, рад у паровима.	Стицање знања о мрежи школа и образовним профилима, оспособљавање за самостално прикупљање информација о могућностима школовања и каријере, да у складу са сопственим интересовањима стекну преглед изабраних школ и доведу их у везу са сопственим интересовањима и могућностима.
Сусрети са светом занимања – реални сусрети	5	Упознају се са светом занимања са образовним профилима средњих школа кроз посете институцијама и средњим школама.	Договара, организује, реализује реалне сусрете, информише ученике.	Посете и испробавање активности одређених занимања.	Упознавање са светом рада и опробавање ученика у реалним ситуацијама у свету рада из области школског образовања, институција релевантних за занимања и манифестација;

					да упознају саветодавне установе за помоћ у избору занимања.
Доношење одлуке о избору занимања	2	Разговарају, дискутују, коментаришу, анализирају	Слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом, анализира и подстиче.	Радионице, групни рад, демонстрација, индивидуални рад, рад у паровима.	Оспособљавање ученика за доношење одлуке о будућем занимању на основу спознаје о сопственим интересовањима и способностима и оријентације добијене информисањем о могућностима школовања и путевима каријере. Оснаживање за самосталан избор занимања.

9. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Редн и број теме	Број часова	Саджај програма	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
1.	1 4.разред октобар	Правилна исхрана	Презентација и разговор	Подизање свести о значају правилне исхране
2.	1 5. разред октобар	Здрави стилови живота- превенција гојазности	Презентација и разговор	Подизање свести о значају правилне исхране
3.	1 2.разред октобар	Чисте руке- безбедно здравље	Презентација и разговор	Развијање културе хигијене руку
4.	1 6.разред новембар	Пубертет	Презентација и разговор	Упознавање са психофизичким карактеристикама узраста
5.	1 8. разред децембар	Полно преносиве болести	Презентација и разговор	Подизање свести о ризицима раног ступања у интимне односе
6.	1 7. разред јануар	Психоактивне супстанце	Презентација и разговор	Упознавање са последицама и ризицима
7.	6.разред јануар	Превенција болести зависности – пушење и алкохолизам	Презентација и разговор	Упознавање са последицама и превенцијом болести зависности
8.	1 8.разред фебруар	Употреба психоактивних супстанци-	Презентација и разговор	Упознавање са последицама и ризицима
9	1 5.разред фебруар	Пубертет	Презентација и разговор	Упознавање са психофиз. карактериситикама узраста
10.	1 1.разред март	Општа хигијена и вашљивост коже главе	Презентација и разговор	Подизање свести о важности хигијене
11.	1 7-разред март	Репродуктивно здравље	Презентација и разговор	Развој свести о репродукцији и биолошком наслеђу
12.	20 7-разред април	Курс прве помоћи	Презентација и разговор	Формирање вештина за пружање прве помоћи
13.	1 7-разред април	Здрави стилови живота	Презентација и разговор	Упознавање ученика са правилном исхраном и важности бављење спортом

14.	1 3. разред мај	Сачувајмо леп осмех	Презентација и разговор	Правилна нега зуба и усне дупље
15.	1 Сви разреди	Зубари	редовна контрола	Систематска контрола неге и заштите зуба

10. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Садржаји програма (активности)	Оријентациони број активности	Активност и ученика	Активности реализатора	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци планираних активности
Израда социјалне карте школе	Према потреби	-	Прикупљање, обрада података и израда социјалне карте	Анкетирање, упитници, анализа, презентација, планирање активности	Утврђивање социо-економског статуса породица ученика и евидентирање ученика и породица којима је потребан неки облик подршке
Сарадња са институцијама (Центар за социјални рад, Црвени крст; Град Лесковац и др.)	Према потреби	-	Контакти, договори, планирање, пружање података	Састанци, разговори, прослеђивање података, писама	Сарадња институција ради свеобухватније подршке ученицима у циљу њиховог квалитетнијег развоја
Хуманитарне акције (спортске, културне и сл.)	Према потреби	Учествују, прикупљају средства, покрећу и промовишу акције	Координација, Ученички парламент	Састанци, разговори, прослеђивање података, писама	Подизање свести о хуманим вредностима

11. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ:

Омогућавање развоја и подстицање еколошке свести код ученика, опажања, разумевања и поступања у складу са принципима здравог живљења и очувања животне средине.

Задаци:

- оспособљавање за активно упознавање стања животне средине;
- познавање узрочно-последичних веза у животној средини;
- познавање негативних утицаја човека на животну средину;
- испитивање узрочно-последичних веза у животној средини
- подстицање одговорног односа према живом свету;
- подстицање одговорног односа за рационално коришћење природних богатстава;
- подстицање одговорног, здравог односа према себи;
- оспособљавање за решавање проблемских ситуација самостално/тимски;
- оспособљавање за доношење правилног става и за критичко мишљење.
- Развијање одговорности за очување уметничког наслеђа, културне баштине, екологије и хигијене у животном амбијенту;
- Подстицање индивидуалног деловања ученика и наставника у развоју еколошке свести

Задаци програма у млађим разредима

- Постепено навикавање ученика да слободно време проводе у природи;
- Стварање навика да отпадни материјал бацају на за то одређена места;
- Формирање првих знања о различитим врстама отпадног материјала и њиховом селективном одлагању;
- Развијање љубави према природи;
- Усвајање појмова “екологија, еколошки” и развијање свести о неопходности заштите и чувања животне средине; Формирање трајних интересовања за одређене видове рекреације;
- Развијање интересовања за чување радне и животне средине и формирање еколошке секције;
- Навикавање ученика да користе више различитих извора знања из области заштите животне средине;

Садржај активности

- Одласци у природу, посете парку, излети;
- Учешће у акцијама сакупљања секундарних сировина;
- Учешће у радним акцијама и акцијама уређења унутрашњег и спољашњег школског простора;
- Заједничко планирање рада
- састављање распореда рада и планирање животног режима;
- Свакодневна практична примена стечених знања о животу у здравој радној средини;

-

Методе, облици, средства

Посматрање, вежбање, демонстрирање, илустрација, разговор, саветовање, др..
Индивидуални рад, рад у паровима, групни и колективни облик рада.

Задаци програма у старијим разредима

- Веће ангажовање ученика на сакупљању секундарних сировина;
- Активнији однос према уређивању зелених површина око школе,
- Развијање свести о колективној одговорности заштите природне и радне средине;
- Развијање креативног мишљења и изражавања кроз примену знања о естетским и еколошким вредностима, преобликовање употребних предмета; Уобличавање активног односа према природи ради њеног очувања;
- Усвајање сазнања да се одређени отпаци из домаћинства могу користити.
- Продубљивање и даље подстицање естетског доживљавања, старања и уношења у свакодневни живот.

Садржај активности

- Одласци у природу, посете парку, излети;
- Учешће у радним акцијама у школи и месту;
- Коришћење што разноврснијих извора знања из ове области ради припремања разговора за час одељењске заједнице;
- Израда паноа;
- Активности у оквиру еколошке недеље;
- Организовање изложби у холу школе;
- Писање литерарних радова на теме везане за заштиту човекове средине;
- Кроз наставне предмете биологије, ликовне културе, физичког васпитања, грађанског васпитања, као и часове одељењског старешине, те кроз еколошку, литерарну и спортске секције, проширивати знања и навике о неопходности чувања и заштите природе, здравља, предупређивања заразних болести и штетног утицаја дувана и алкохола на организам у развоју;

Методе, облици, средства

Демонстрирање, посматрање, разговор, дискусије, приказивање филмова, анализа ситуације, самостални рад.

Индивидуални рад, рад у паровима, групама, колективни облик рада.

12. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Институција са којом се сарађује	Садржај сарадње	Облик сарадње	Време реализације	Реализатори
Месна заједница	Заштита и уређење животне средине	Повремен	Октобар/Април	Родитељи, ученици; школа
	Акција помоћи	Повремен	Новембар	Савет МЗ
Градска управа	Планирање/буџетских средстава	Повремен	Током године	Директор/сарадници
	Учешће у заједничким пројектима	Сталан	Током године	Стручни сарадници из градске управе
	Консултације са инспекц. и другим органима	Сталан	Током године	Инспектори

Основна школа „Васа Пелагић“ у Лесковцу планира и даљи наставак успешне сарадње са свим релевантним установама и институцијама у граду, међу којима су:

- Министарство Просвете – Школска управа Лесковац
- Центар за стручно усавршавање Лесковац
- Дечији диспанзер Лесковац
- Центар за социјални рад
- Полицијска Управа Лесковац
- Школе са територије града и ван града
- Градска библиотека
- Организација „Пријатељи деце“
- Народно позориште
- Народни музеј
- Историјски архив
- Културни центар
- Завод за јавно здравље града Лесковца
- Предшколска установа „Вукица Митровић“

13. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Садржаји програма (активности)	Оријент. број активности	Активности родитеља	Активности наставника	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци планираних активности
Родитељски састанци	На почетку шк. године и на класиф. периодима	Коментаришу, слушају, предлажу, дискутују, усвајају	Упознају, излажу, предлажу, саветују, информишу, евидентирају	Родитељски састанак	Анализа успеха ученика, дисциплине, договор у вези са екскурзијама и наставом у природи, решавање проблема у одељењу
Индивидуални разговори	Према потреби	Коментаришу, слушају, предлажу, дискутују	Упознају, излажу, предлажу, саветују, информишу, евидентирају	разговор	Анализа успеха ученика, дисциплине, решавање проблема у учењу и развојних проблема, предлагање и спровођење мера за побољшање успеха и дисциплине
Присуство часовима-отворена врата школе	Једном месечно	Прате, слушају	Излажу, информишу, организују, коментарису, дају повратну информацију, сугеришу	Реализација часова	Праћење успеха и дисциплине ученика и одељења и договарање мера за побољшање; унапређивање сарадње са родитељима
Професионална оријентација	Према потреби	Организују, демонстрирају, излажу, дискутују, информишу	Организују, коментаришу, дају повратну информацију, сугеришу	Посете институцијама школама присуство родитеља часовима	Помоћ ученицима у професионалној оријентацији, упознавање са образовним профилима средњих школа

					и светом занимања
Замена улога	У складу са интересовањима родитеља за учешће	Реализују часове, организују, коментаришу, дају повратну информацију, сугеришу	Прате, присуствују, сугеришу, помажу, организују, коментаришу, дају повратну информацију	Реализација часова и других активности	Унапређивање сарадње са родитељима, упознавање родитељима са професијом наставника.
Сарадња са родитељима деце/ученика којима је потребна додатна подршка	Према потреби	Коментаришу, слушају, предлажу, дискутују, дају сагласност, информишу	Организују, коментаришу, дају повратну информацију, сугеришу, саветују, предлажу	Разговори, састанци Тимова за додатну подршку и ИОП	Пружање додатне подршке ученицима којима је потребна помоћ, унапређивање развоја и напредовања ученика, сарадња са родитељима и добивање сагласности за ИОП.
Сарадња са родитељима ученика у вези са решавањем дисциплин. проблема	Према потреби	Коментаришу, слушају, предлажу, дискутују, дају сагласност, информишу	Организују, коментаришу, дају повратну информацију, сугеришу, саветују, предлажу	Разговори, родитељски састанци	Праћење дисциплине, предлагање и примена мера за побољшање.
Анкетирање родитеља у вези са сарадњом са школом	На крају сваког полугодишта	Попуњавају анкете, сугеришу, предлажу	Примењују анкете, обрађују податке, изводе резултате	Анкетирање	Стицање увида у ставове родитеља у вези са сарадњом са школом, унапређивање сарадње и унапређивање рада школе
Остала анкетирања предвиђена	Према потреби	Попуњавају анкете, сугеришу,	Примењују анкете, обрађују	Анкетирање	Стицање увида у ставове родитеља у

Год. планом рада и акционим плановима Тимова		предлажу	податке, изводе результате		вези са разним питањима , унапређивање сарадње и унапређивање рада школе
---	--	----------	----------------------------------	--	---

У току школске 2018/19. године планира се успостављање Клуба родитеља и наставника. У питању је група коју чине родитељи и наставници, заинтересовани да се активније укључе у креирање и реализацију програма, који представљају подршку за све актере активне у образовном процесу - ученике, родитеље и наставнике.

НАЧИН РАДА КЛУБА РОДИТЕЉА И НАСТАВНИКА

Рад Клуба родитеља и наставника

Као што је пракса показала, иако је тема учешћа родитеља у образовању препозната у свим значајним документима образовних политика, не постоје довољно ефикасни механизми који ће помоћи родитељима да буду активни и укључе се у рад школе. Међународна искуства, али и искуства и пракса у земљи (формирање и рад Клубова родитеља, Тимова за сарадњу са породицом, итд.) показала су да се сарадња на релацији школа – родитељ оснажује и учешће родитеља повећава уколико постоји више различитих начина како родитељи могу да се укључе и допринесу раду школе. Досадашња пракса показује да ниво укључивања родитеља у рад школе зависи од броја механизма, дефинисаних начина/ могућности за учешће родитеља (Савет родитеља, школски тимови, Клубови родитеља), као и да ће се родитељи укључивати више, одазивати чешће, уколико постоји прилика за непосредније, директније учешће. Досадашњи начини учешћа који се нуде родитељима у оквиру школе, су најчешће представничког карактера. Они често не омогућавају континуирано учешће већег броја родитеља директноу осмишљавање, планирање и реализацију активности/ програма/ пројеката и прикупљање средстава, већ се учешће углавном остварује преко и/или на позив преставника родитеља у тим телима. Уколико се и дешава консултовање већег броја родитеља, најчешће је то једном до два пута годишње.

Свака васпитно образовна установа може донети одлуку да формира Клуб родитеља и наставника, који заједно са Саветом родитеља и школским тимовима обезбеђују значајније и директније учешће родитеља по питањима од интереса за рад школе и образовање ученика. Посебна добит од успостављања Клуба родитеља и наставника, који окупља и родитеље и наставнике, јесте управо заједнички рад кроз који се унапређује међусобна сарадња и обезбеђује достизање најбољег интереса ученика у процесу образовања, а на питања као што су: унапређивање образовних постигнућа, мотивација за учење и остваривање подстицајне климе у школи и установи, безбедности деце, превенција насиља, итд.

Оквир рада Клуба родитеља и наставника

Клубови родитеља и наставника представљају групе које чине родитељи и наставници заинтересовани да се активније укључе у креирање и реализацију програма који пружају подршку за све учеснике активне у образовном процесу – ученике, родитеље и наставнике. Клубови су оперативне јединице које могу брзо и ефикасно да се организују и реализују активности и на тај начин одговоре на потребе различитих

учесника у образовању и допринесу развоју квалитетне сарадње на релацији школа – породица.

Клубови родитеља и наставника, Савет родитеља школе и школски тимови који укључују родитеље, заједно чине оквир за сарадњу и учешће актера окупљених у образовању. Клуб родитеља и наставника је јединица која омогућава директно учешће већег броја родитеља и наставника који реализују конкретне акције/ програме/ иницијативе, а у складу са заједнички дефинисаним приоритетима, који се утврђују у сарадњи са Саветом родитеља и другим школским тимовима. Делујући као неформално удружење, Клуб омогућава флексибилније и ефикасније организовање и реализацију већег броја иницијатива, него што је то случај у пракси са Саветом родитеља. Клуб родитеља и наставника и Саветродитеља, као и тимови који укључују родитеље или су усмерени на рад са породицом, координирају активности и заједно доприносе да се унапреде услови и подигне квалитет образовања, а у циљу проналажења најбољих начина да се одговори на потребе које се препознају као значајне у појединачним васпитно-образовним установама, учествујући заједно у: препознавању приоритета за рад у наредној години, заједно радећи на остваривању сарадње са значајним актерима у локалној заједници и шире (образовним, здравственим институцијама и институцијама културе, спортским удружењима, невладиним организацијама, фондацијама, итд.) и стварању иницијативе које су усмерене на унапређење услова и квалитета образовања. О својим активностима Клуб редовно извештава Савет родитеља школе и Наставничко веће, док Савет прослеђује даље информације преко представника родитеља осталим родитељима, односно преко Наставничког већа запосленима у школи/установи.

У складу са наведеним, оквир рада Клуба родитеља и наставника подразумева следеће:

- развој сарадње и поверења између школе или предшколске установе и породице како би се обезбедило достизање најбољег интереса ученика у образовању, кроз следеће активности: испитивање потреба ученика, наставника и родитеља, ради одређивања облика и начина остваривања сарадње; рад на мотивацији родитеља за преузимањем активног учешћа у школским активностима и процесима доношења одлука у складу са процедурама;
- испитивање потреба и интересовања различитих учесника у образовању (родитеља, наставника и ученика) за одређеном подршком, са посебном пажњом на разумевање свих препрека које постоје у сарадњи породица – школа (спровођење истраживања на тему како родитељи виде наставнике у образовном процесу и обрнуто, дискусија како да се сарадња унапреди по одређеним темама, које вештине недостају, итд.);
- подршку у креирању васпитних, образованих програма, школских и ваншколских, као што су различите активности у области спорта, науке, културе, заштите животне средине, здравља, хуманих вредности и безбедности, итд. – на све теме које се препознају као значајне, како за ученике, тако и за родитеље и наставнике;
- подршку у раду на унапређивању образовних постигнућа мотивацији за школско учење кроз различите иницијативе/програме и процес покренуте од стране школе или у сарадњи са другим актерима;
- развијање иницијатива за унапређење организације живота и рада у школи и школском окружењу, посебно оних који се односе на остваривање подстицајне и безбедне климе у школи и унапређење услова рада у школи;
- мапирање/препознавање значајних програма/иницијатива, удружења, итд. у локалној заједници и шире (на међународном плану) са којима треба развити партнерство/сарадњу;
- прикупљање средстава за програме/иницијативе које се дешавају у школи;

Клуб редовно информише:

- Савет родитеља, Наставничко веће, школске тимове о спроведеним активностима о свом раду и то кроз учешће на редовним састанцима, припремом периодичних извештаја, итд.;
- родитеље, наставника и ученика о планираним и спроведеним активностима (на сајту школе, кампањама, инфо пултовима, у часопису школе, итд).
- родитеље о документима од значаја за рад и сарадњу у оквиру школе, као и о процесима/иницијативама на националном нивоу, које су значајне за развој образовних политика;

Клуб на основу утврђених потреба, дефинише приоритете за рад у наредној школској години и покреће процес осмишљавања годишњег плана активности. У складу са донешеним планом, клуб планира и реализује активности/програме и пројекта.

Начин рада Клубова родитеља и наставника

Клубови родитеља и наставника функционишу као групе/ неформална удружења на нивоу школе. У циљу боље организације рада, Клуб родитеља и наставника формира скупштину коју чине сви заинтересовани родитељи и наставници који се региструју као чланови Клуба. Скупштина бира једног наставника и једног родитеља да координирају рад групе. Поред координатора, скупштина бира и једног записничара и благајника. Клуб спроводи активности на основу плана активности који се утврђује на почетку школске године, на основу утврђених потреба и анализа тренутног стања у школи по одређеним питањима. Клуб о својим активностима редовно извештава Савет родитеља са којим тесно сарађује, Наставничко веће, ученички парламент, али и родитеље, наставнике и ученике кроз редовне активности информисања (сајт школе, кампање, инфо пултови, часопис школе, огласна табла, итд.).

Стратешки оквир деловања Клуба родитеља и наставника ОШ „Васа Пелагић“ за школску 2018/2019. годину

У току школске 2018/2019. године, препознају се следећи приоритети за рад:
Циљ 1: Успоставити Клуб родитеља и наставника, развити програм рада и механизме за информисање родитеља

Приоритет за прву годину је успостављање Клуба родитеља и наставника и успостављање кључних капацитета који су неопходни за рад Клуба. Као најзначајнији задаци препознају се следећи:

* Промоција Клуба у школи и отварање позива за родитеље и наставнике да се укључе у рад

У оквиру овог задатка потребно је осмислити кампању, која има за циљ да на нивоу школе промовише идеју Клуба и мотивише родитеље и наставнике да се укључе у рад. У кампањи ће се користити сви постојећи капацитети који служе за информисање родитеља и наставника: Савет родитеља школе, Наставничко веће и активи, школски тимови, школски часопис, инфо – табле, итд, као и реализација посебних активности – дискусије, јавни час, итд. На овај начин, осим информисања родитеља и наставника о постојању Клуба, препознају се и механизми који се користе за њихово редовно информисање о активностима Клуба.

* Креирање програма Клуба на основу утврђених потреба и мапираних ресурса
У циљу дефинисања програма који одговара потребама и интересовањима различитих актера – наставника, родитеља и ученика, потребно је утврдити потребе кроз реализацију активности као што су: анкете, фокус групе, итд. Испитивање потреба се реализује у сарадњи са Саветом родитеља школе. Корисно би било спровести и друге активности истраживања и анализа које указују на тренутну ситуацију по питању сарадње родитеља и школе – квалитет односа који се успоставља у школи (школска клима), као и предлога на који начин се може радити на унапређењу. На основу добијених информација, дефинишу се приоритети и развија план активности. У дефинисању приоритета и плана рада, значајну улогу игра Савет родитеља школе, који се активно укључује у избор приоритета и даје коментаре на плана рада Клуба. У оквиру ове активности потребно је мапирати расположиве ресурсе којима располаже школа и/или родитељи (простор, знања и вештине родитеља који могу да се користе у ваннаставним активностима, социјални контакти које родитељи имају, итд.) и на основу њих планирати активности које се могу остварити у првој години.

Циљ 2: Обезбедити оптималну реализацију активности у складу са утврђеним програмом и промовисати рад Клуба у школи, локалној заједници и на националном нивоу

У складу са прописаним мандатима и дефинисаним планом рада, Клуб спроводи активности и сарађује/ учествује у раду других тела као што је Савет родитеља школе и др, односно успоставља сарадњу са значајним институцијама, невладиним организацијама, фондацијама, компанијама, и др. активним у локалној заједници, на националном и међународном нивоу.

Предвиђени задаци су:

* Реализовати активности у складу са дефинисаним планом рада Клуба заснованим на утврђеним потребама и расположивим ресурсима и предвиђеним временским оквиром

Потребно је обезбедити услове за несметано спровођење годишњег акционог плана, као и активности праћења и евалуације. Под овим се подразумева реализација активности, као што су: додатни образовни програми за децу који се субвенционисано или бесплатно спроводе у школи, трибине и едукације за родитеље и наставнике на све значајне теме, акције усмерене на уређење школе (прикупљање средстава, волонтерске акције уређивања), програми усмерени на јачање родитељских и наставнички вештина за заштиту деце од насиља у школи, на интернету итд.

* Реализовати активности информисања и промоције рада Клуба у школи, у локалној заједници и на националном нивоу, мапирати могуће партнере и развијати сарадњу

У оквиру овог задатка потребно је осмислити активности усмерене на препознавање ресурса и актера у локалној заједници/ на националном и међународном нивоу, са којима се могу развити програми који унапређују рад школе и квалитет образовања (неформални програми образовања који се нуде деци у заједници, програми размене, националне и међународне конференције за родитеље, наставнике, ученике, учешће у међународним програмима за унапређење услова образовања – увођење предузетништва, програме и услуге каријерне оријентације и саветовања, информисања, едукативни семинари о јачању вештина за одговорно родитељство, итд.). Такође, у оквиру овог задатка потребно је обезбедити промоцију и редовно информисање како заинтересованих у школи, тако и шире.

14. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Разред	Релација	Садржај	Период реализације
Настава у природи			
I - IV разред	Лесковац-Златибор-Лесковац	Хотел „Зеленкада“	2. половина марта
Једнодневне екскурзије			
I разред	Лесковац-Нишка бања - Лесковац	Обилазак Нишке бање	Крај маја / почетак јуна
II разред	Лесковац-Соко бања-Лесковац	Обилазак Лептерије, Озрен, центар, градске цркве и музеја	Крај маја / почетак јуна
III разред	Лесковац-Крушевац-манастир Љубостиња-Жича – Врњачка бања - Лесковац	Лазарица, манастир Љубостиња, Жича, Врњачка бања (ручак)	Крај маја / почетак јуна
IV разред	Лесковац-Опленац-Лесковац	Храм Светог Ђорђа и маузолеј династије Карађорђевић	Крај маја / почетак јуна
Вишедневне екскурзије			
V разред	Лесковац - Костолац – Пожаревац – Лепенски вир – Доњи Милановац – Кладово – Неготин – Гамзиград - Лесковац	Први дан: Полазак у 6,00 испред школе. Вожња до Костолаца и посета Виминицијуму. Одлазак до Пожареваца и посета галерији Милене Павловић Барили. Посета Народном музеју (споменик Пожаревачком миру и Етно парк). Вожња до Лепенског вира и посета локалитета. Одлазак у хотел „Ђердап“ у Кладову, где је предвиђен смештај. Вечера. Дискотека. Ноћење Други дан: Доњи Милановац – Кладово – Неготин – Гамзиград - Лесковац - Доручак. Вожња до Кладова и посета ХЕ Ђердап. У Неготину посета музеју Крајине, родне куће Стевана Мокрањца и Хајдук Вељка, Одлазак на организовани ручак у ресторану. Након ручка посета Гамзиграду. Повратак за Лесковац.	Мај
VI разред	Лесковац-Београд – Крагујевац - Свилајанац –	Први дан: Полазак у 6 часова испред школе. Путовање до Београда са успутним паузама. Обилазак Авалског торња, панорамско разгледање Београда, Храма Св. Саве,	Мај

	Ресавска пећина - Лесковац	обилазак Калемегдана са професионалним водичем, ЗОО врта. Путовање до Крагујевца. Вечера, дискотека, ноћење у хотелу „Крагујевац“ Други дан: Доручак. Крагујевац – обилазак спомен парка „Шумарице“ и акваријума. Путовање до Свилајнца и посета „Дино“ парка. Ручак у Деспотовцу. Наставак путовања и обилазак Ресавске пећине. Повратак у Лесковац у раним вечерњим сатима.	
VII разред	Лесковац- Врњачка Бања – Златибор - Мокра Гора – Дрвенград – Кремна - Тара - Лесковац	Први дан: обилазак Врњачке бање, Златибора и смештај у хотелу „Оморика“ на бази једног полупансиона. Дискотека Други дан: Доручак. Обилазак Мокре Горе, Дрвенграда и Кремне. Вожња Шарганском осмицом. Повратак у хотел, ручак и повратак у Лесковац.	Мај
VIII разред	Лесковац- Сремска Митровица - Сремски Карловци – Нови Сад – Суботица – Палић – Нови Сад - Лесковац	Први дан: Обилазак манастира Креушедол, Сремске Митровице и Сирмијума,. Наставак пута до Сремских Карловаца, где се посећују Саборна црква, Филолошка гимназија и музеј Бранка Радичевића. Долазак у Нови Сад. Смештај у хотелу „Путник“, вечера, дискотека. Ноћење. Други дан: Доручак у хотелу. Посета дворца Дунђерски, обилазак Суботице. Ручак на салашу. Обилазак Палићког језера и посета ЗОО врта. Повратак у Нови Сад. Вечера у хотелу и посета дискотеци. Ноћење. Трећи дан: Доручак у хотелу, обилазак Петроварадинске тврђаве и центра Новог Сада, ручак. Повратак у Лесковац.	Април

15. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Школска библиотека је саставни део образовно-васпитног процеса школе.

Програм рада школског библиотекара обухвата задатке и послове из области образовања и васпитања, као и библиотечко-информацијске и послове из домена културних и уметничких аспеката образовања.

Циљеви рада школске библиотеке су:

- промоција читања и самосталности ученика у учењу;
- остваривање сарадње и заједничког планирања активности наставника, школског библиотекара и локалне заједнице;
- развијање информационе (медијске и информатичке) писмености ученика и наставника;
- обезбеђивање различитих извора информација и приступ ка њима;
- развијање и неговање навике и уживања у читању и учењу код деце, као и навике коришћења библиотеке током читавог живота;
- овладавање вештинама налажења и критичког процењивања датих информација и перманентност учења током читавог живота;
- пружање услуга за унапређивање свих облика и подручја рада образовно-васпитног процеса.

Задаци:

Школски библиотекар, реализовањем задатака и послова из области образовања и васпитања, као и библиотечко - информацијских из домена културних активности школске библиотеке, доприноси унапређивању свих облика и подручја рада, тако што учествује у пословима планирања, програмирања, организовања, унапређивања и праћења рада школе, односно целокупног образовног процеса:

- развија и негује навике читања и коришћења библиотеке код ученика и наставника;
- развија и промовише правилну употребу свих облика извора информација;
- ствара услове за интердисциплинарни приступ настави и електронско учење;
- мотивише учење и подстиче на оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота;
- сарађује са наставницима, ученицима и њиховим родитељима;
- прати и подстиче развој ученика у индивидуалним способностима и њиховим склоностима ка интелектуалном, емоционално-социјалном и сваком другом професионалном развоју;
- пружа помоћ обдареним ученицима при налажењу и избору одговарајуће литературе, а посебно ученицима који имају тешкоће у учењу и раду, али и оним ученицима који живе у тежим социјалним приликама, сарађујући са њиховим родитељима и релевантним институцијама;
- ствара услове за што непосреднији и једноставнији приступ библиотечком фонду и расположивим изворима информација и развија индивидуалне стваралачке способности и креативност код ученика;

- обезбеђује приступ програмима који раде на развијању информационе писмености, како би се корисници оспособили за проналажење, анализирање, примену и саопштавање информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо -комуникационих технологија;
- припрема и реализује библиотечки програм намењен ученицима са посебним потребама и посебним способностима;
- води библиотечко пословање (инвентарисање и сигнирање, каталогизација, класификација библиотечке грађе и друге послове) и аутоматизацију дужника свих врста публикација;
- коришћење савремених облика и метода рада са ученицима;
- заштиту и чување библиотечко-медијатечке грађе и периодична ревизија фонда.

ОБЛАСТИ РАДА

I. ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

1. Планирање набавке литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике;
2. Израђивање годишњег, месечних и оперативних планова;
3. Планирање и програмирање рада са ученицима у школској библиотеци;
4. Израда програма рада библиотечке секције;
5. Планирање развоја школске библиотеке и набавка библиотечке грађе потребне за реализацију наставе и образовно – васпитног рада.

II. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА

1. Учешће у изради годишњег плана рада и самовредновања рада установе;
2. Вођење аутоматизованог библиотечког пословања, са увидом у наставне планове и програме рада школе;
3. Одабирање и припремање литературе и друге грађе за разне образовно-васпитне активности (теоријска и практична настава, допунски и додатни рад, ваннаставне активности ученика и др.);
4. Коришћење сазнања и достигнућа савремене науке, научно проверене методе и резултата сопственог истраживачког рада;
5. Побољшање информационе, медијске и информатичке писмености корисника развијањем критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске вредности.

III. РАД СА НАСТАВНИЦИМА

1. Сарадња са наставницима на промоцији читања ради задовољства кроз све облике образовно - васпитног рада;
2. Сарадња са наставницима у припремању ученика за самостално коришћење разних извора информација;
3. Организовање наставних часова из појединих предмета у школској библиотеци;
4. Сарадња са наставницима око утврђивања годишњег плана обраде лектире, и коришћења наставничко - сарадничког дела школске библиотеке;
5. Коришћење ресурса библиотеке у процесу наставе;
6. Систематско информисање корисника школске библиотеке о новоиздатим књигама, стручним часописима и другој грађи, о тематским изложбама у вези с

појединим издањима, ауторима, акцијама и јубилејима, и усмено или писмено приказивање појединих књига и часописа.

IV. РАД СА УЧЕНИЦИМА

1. Припрема (обучава) ученика за самостално коришћење различитих извора сазнања и свих врста информација у настави и ван ње;
2. Систематски обучава ученике за употребу информационог библиотечног апарата, у складу са њиховим способностима и интересовањем;
3. Пружа помоћ ученицима код учења ван школе и усвајање метода самосталног рада на тексту и другим материјалима;
4. Пружа помоћ ученицима у припреми и обради задате теме;
5. Упознаје ученике са методама и техникама научног истраживања и библиографског цитирања;
6. Ради на развијању позитивног односа према читању и важности разумевања текста и упућивању на истраживачке методе рада (употреба лексикона, енциклопедија, речника и др.) и омогућавању претраживања и употреби свих извора и оспособљавању за самостално коришћење;
7. Стимулише навикавање ученика да пажљиво користе и чувају библиотечку грађу, да развијају навику долажења у школску и јавну библиотеку и да узимају учешћа у њеним културно - просветним активностима у складу са њиховим интересовањима и потребама (часови библиотекарства и упознавање са радом школских секција; читање, беседништво, стваралаштво, такмичења, квизови о прочитаним књигама, развијање комуникације код ученика и сл.);
8. Подстиче побољшање информационе, медијске и информатичке писмености ученика, развијањем истраживачког духа и критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске вредности;
9. Ради са ученицима у читаоници, у радионицама за ученике, и на реализацији школских пројеката поводом прославе Дечје недеље, Дана школе, школске славе- Светог Саве, Дана љубави и Толеранције, Школе без насиља и друго).

V. РАД СА РОДИТЕЉИМА, ОДНОСНО СТАРАТЕЉИМА

1. Учешће на родитељским састанцима ради давања информација о читалачким интересовањима и потребама ученика, ради развијања читалачких и других навика ученика и формирању личних и породичних библиотека;
2. Остваривање сарадње са родитељима у вези са развијањем читалачких навика ученика и побољшању књижног фонда школске библиотеке.

VI. РАД СА ДИРЕКТОРОМ, СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА, ПЕДАГОШКИМ АСИСТЕНТОМ И ПРАТИОЦЕМ УЧЕНИКА

1. Сарадња са стручним већима наставника, педагогом, психологом и директором школе у вези с набавком и коришћењем књижне и некњижне грађе, те целокупном организацијом рада школске библиотеке;
2. Информисање стручних већа, стручних сарадника и директора о набавци нове стручне литературе за предмете, дидактичко-методичке и педагошко-психолошке литературе;
3. Информисање о развоју медијске и информатичке писмености, и упућивање на критички и креативни однос ученика приликом коришћења извора;

4. Припрема заинтересованих за реализацију мултидисциплинарних пројеката, изложби, креативних радионица; за организовање књижевних сусрета и других културних догађаја, као и еколошких пројеката и садржаја у којима се апострофира борба против свих облика зависности;
5. Сарадња око обезбеђивања књижне и некњижне грађе за школску библиотеку коју користе ученици, наставници и стручни сарадници;
6. Припремање и организовање културних активности школе (књижевне трибине, сусрети, разговори, акције прикупљања књига и завичајне књижне и друге грађе, изложбе, конкурси, обележавање значајних јубилеја везаних за школу и просвету: „Месец књиге“, „Светски дан књиге“, „Дечија недеља“, „Дан писмености“, „Дан матерњег језика“, Јубилеј школских библиотека и школских библиотекара и др.),
7. Учешће у припремању прилога и изради школског гласила и интернет презентације школе.

VII. РАД У СТРУЧНИМ ОРГАНИМА И ТИМОВИМА

1. Рад у школским тимовима на изради годишњег и развојног плана школе и школског програма;
2. Рад у стручним тимовима у складу са решењем директора по решењу за избор у звање- самостални педагошки саветник;
3. Рад у стручним тимовима у циљу промовисања школе и прикупљања средстава за обнову књижног фонда.
4. Рад у тимовима: самовредновање рада школе, планирање стручног усавршавања, ШРП и у тиму за планирање и спровођење културних активности школе.

VIII. САРАДЊА СА НАДЛЕЖНИМ УСТАНОВАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, УДРУЖЕЊИМА И ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Сарадња са другим школама, школском, народном и другим библиотекама на територији локалне самоуправе, управног округа и Републике Србије по питању размене и међубиблиотечке позајмице;
2. Сарадња са локалном самоуправом по питању промоције рада библиотеке и школе;
3. Сарадња са просветним, научним, културним и другим установама (новинско-издавачким предузећима, радио-телевизијском центрима, филмским и позоришним кућама, домовима културе и културно просветним заједницама и организацијама које се баве радом и слободним временом омладине и другим образовним установама);
4. Учешће у раду Друштва школских библиотекара Србије и других стручних друштава у локалној самоуправи и Републици Србији.

IX. ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ПРИПРЕМА ЗА РАД И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

1. Припремање тематских библиографија и израда анотација, пописа и скупљања података у вези с наставним предметима и стручно-методичким образовањем и усавршавањем наставника и сарадника, вођење збирки и посебних фондова;
2. Праћење и евиденција коришћења литературе у школској библиотеци;

3. Вођење документације о раду школске библиотеке и школског библиотекара – анализа и вредновање рада школске библиотеке у току школске године;
4. Стручно усавршавање – учешће на семинарима, саветовањима и другим скуповима на којима узимају учешће и школски библиотекари.

ГЛОБАЛНИ ТЕМАТСКИ ПЛАН РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

РЕДНИ БРОЈ	НАЗИВ САДРЖАЈА	НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА	ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА
1.	ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ	2	88
2.	ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	4	176
3.	РАД СА НАСТАВНИЦИМА	6	264
4.	РАД СА УЧЕНИЦИМА	9	396
5.	РАД СА РОДИТЕЉИМА	1	44
6.	РАД СА ДИРЕКТОРОМ, СТРУЧНИМ САРАДНИКОМ, ПЕДАГОШКИМ АСИСТЕНТОМ	7	308
7.	РАД У СТРУЧНИМ ОРГАНИМА И ТИМОВИМА	3	132
8.	САРАДЊА СА НАДЛЕЖНИМ УСТАНОВАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, УДРУЖЕЊИМА И ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	3	132
9.	ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ПРИПРЕМА ЗАРАД И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ	4	176
10.	ОСТАЛО	1	44
	УКУПНО	40	1760

16. ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Време реализације	Садржаји активности	Носиоци активности
септембар	- Конституисање ученичког парламента; - Упознавање чланова Парламента са законским оквиром деловања парламента, са правима и дужностима чланова; - Упознавање са нормативним актима школе; - Усвајање плана рада и пословник о раду	- ученици, координатор рада УП
октобар	- Рад са члановима <i>Парламента</i> о начинима доношења одлука, преузимању одговорности, тимском раду и планирању акција, подела на одборе; - Испитивање потреба ученика одељења – предлога важних за рад <i>Парламента</i>; - 11 октобар - обележавање града Лесковца (презентација у школској библиотеци); - Предлози за садржај прославе Дана школе	- ученици, координатор рада УП
новембар	- Учешће ученика на спортским и другим такмичењима; - Разматрање питања значајних за професионално опредељење ученика; - Културно-забавни живот ученика – осмишљавање активности; - Активности и предлози поводом Дана школе (26.11.), литерарно вече, презентација о Васи Пелагићу (биографија и значај Васе Пелагића); - Анализа успеха и дисциплине првог класификационог периода	- УП, наставници који организују такмичења и прославу Дана школе
децембар	- Разматрање правила понашања и дисциплине ученика и односа ученика и наставника; - Обележавање дана борбе против сиде; - Школа без насиља; - Чланови <i>Парламента</i> као вршњачки едукатори – преношење искустава у одељењу; покретање акција на нивоу одељења	- УП, стручна служба, ОС, Савет родитеља, Тим за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања

јануар	- Припреме за Савиндан; - Сарадња са ученичким парламентима из других школа	- ученици, координатор рада УП
фебруар	- Разматрање положаја ученика и њихова иницијатива у школском животу; - Улога вршњачког посредовања - Учешће и давање предлога о хуманитарним акцијама; - Анализа ученика о успеху на нивоу школе на крају првог полугодишта	- ученици, координатор рада УП, стручни активни
март	- Предлагање и давање мишљења стручним органима школе о организацији наставе, унапређењу наставног процеса; - Учешће у избору уџбеника; - Учешће ученика на спортским активностима и општинским такмичењима	- ученици, координатор рада УП, директор школе
април	- Чување и заштита животне средине	- УП, стручна већа, Тим за прославу ДШ
мај	- Анализа резултата са такмичења; - ПО - презентација средњих школа; - Предлагање слободних и ваннаставних активности за следећу годину; - Упознавање са начином спровођења мале матуре за ученике 8. разреда; - Организовање другарске вечери за ученике 8. разреда	- ученици, координатор рада УП, ОС 8. разреда
јун	- Анализа рада ученичког парламента; - Анализа успеха ученика на нивоу школе на крају другог полугодишта; - Предлагање маршрута за екскурзије и факултативне облике рада	- ученици, координатор рада УП, председници стручних већа за предмете, ОС и комисија за екскурзије

17. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ МАРКЕТИНГА

17.1. ИНТЕРНИ МАРКЕТИНГ

Информације о активностима и делатностима унутар школе (сајт, летопис, огласне табле, књига обавештења, разглас, друштвене мреже).

17.2. ЕКСТЕРНИ МАРКЕТИНГ

Информације и приказивање делатности школе у средствима јавног информисања реализоваће се контактима са медијима.

Акциони план тима за маркетинг школе

Циљ: Квалитетна и стална промоција успеха ученика и акција које се организују у оквиру школе, као и стална и интензивнија сарадња са родитељима ученика и локалном заједницом.

Предвиђене активности	Циљеви	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Приредба поводом пријема првака	- свечани пријем нових ученика школе	- Тим за маркетинг, учитељице, ученици, руководство школе	- септембар	фотографије, видео-записи, школски сајт, Летопис школе, прес-клипинг, извештаји о раду
Обележавање Дечије недеље и медијска презентација реализованих активности	- упознавање са правима и обавезама детета - такмичарски део активности којима се развија и промовише тимски и такмичарски дух код деце, као и осећај за фер игру и поштовање правила	- Тим за маркетинг, наставници, ученици	- октобар	
Обележавање Дана школе (спортске и културне активности) и медијска презентација реализованих активности	- побољшавање међусобних односа родитеља, ученика и наставника кроз неформална дружења - промовисање талената, ученичког стваралаштва	- Тим за маркетинг, наставници, ученици, родитељи, локална заједница	- новембар	
Презентација израде новогодишњих	- промовисање талената, дружења ученика, анимирање	- Тим за маркетинг, наставници	- у току месеца децембра	фотографије,

честитки и продајне изложе ученичких радова	родитеља за учествовање у хуманитарним акцијама и животу школе	ликовне културе, учитељи, родитељи, ученици		видео-записи, школски сајт, Летопис школе, прес-клипинг, извештаји о раду
Праћење прославе Савиндана	- промоција духовних вредности и дечијег стваралаштва	- Тим за маркетинг, наставници, ученици, директор школе, локална заједница	- јануар	
Еко-квиз, акција уређења школског простора и друге еколошке акције	- развијање свести код ученика о потреби заштите животне средине и подстицање да се активно укључе у еколошке акције	- Тим за маркетинг, наставници, ученици, локална заједница	- април и током школске године	
Праћење и презентација свих активности везаних за завршетак основног образовања и васпитања (додела Вукових диплома, проглашење ђака генерације, испитне активности)	- промоција успешних ученика - благовремено информисање ученика и родитеља	- Тим за маркетинг, одељењске старешине, руководство школе	- јун	фотографије, видео-записи, школски сајт, Летопис школе, прес-клипинг, извештаји о раду
Праћење и презентација свих спортских активности и такмичења у школи и ван ње	- промовисање спорта и здравих стилова живота - промоција успеха и постигнутих резултата ученика на спортским такмичењима и турнирима	- Тим за маркетинг, наставници, ученици	- током школске године	
Праћење и презентација културних активности школе (изложбе, приредбе, литерарни и ликовни конкурси,	- промоција културе, ученичког стваралаштва, талентованих ученика, позитивних вредности	- Тим за маркетинг, наставници, ученици	- током школске године	

обележавање значајних датума и јубилеја и сл.)				
Учествовање у хуманитарним акцијама у школи и ван ње (праћење и медијска презентација тих акција)	- подстицање хуманости и бриге за другог код ученика	- Тим за маркетинг, наставници, ученици	- током школске године	
Праћење и презентација успеха ученика на свим нивоима такмичења из различитих наставних предмета	- промовисање успеха ученика и наставника - промоција знања и позитивних вредности	- Тим за маркетинг, наставници, ученици, руководство школе	- током школске године	